

Hamdija Kreševljaković

GRADSKA VIJEĆNICA

O podizanju Vijećnice kod Latinske čuprije (Principov most) govorilo se i radilo još 1880, ali do toga je došlo tek 1892, u blizini Šeherehajine čuprije, na mjestu dvaju starih hanova. Naša je Vijećnica monumentalna i ujedno najljepša zgrada novijeg vremena. Građena je od 1892. do 1895. Sagrađena je u arapskom slogu. Gradili su je dva arhitekta: *Aleksander Vitek* (1892–1893)⁶¹ i *Čiril Iveković* (1893–1895).⁶² Prvi nacrt Vijećnice izradio je arhitekt Karlo Paržik, koji se nije svidio ministru Kalaju, a Paržik ga, opet, nije htio izmijeniti po njegovoj volji. U ovu je svrhu Vitek dva puta putovao u Kairo i proučio detalje nekih monumentalnih zgrada, i onda otpočeo rad, ali je 1893. sišao s uma, a djelo je nastavio Iveković i priveo ga kraju. U prikazu ove zgrade u djelu „Bosnien und Hercegovina im Wort und Bild“ Ivekovićev se rad uopće ne spominje.

Osnovica zgrade ima oblik pravilna trokuta, kome su vrhovi malo usječeni. Strane su joj po krajevima razdijeljene tornjevima, a po sredini risalitima. Osobito se ističe resalit glavnog pročelja s divno izvedenom lodom, iz koje se ulazi kroz glavni ulaz u lijevo predvorje i šestouglasto dvorište s arkadama, nad kojim je stakleno kube. Iz ovog dvorišta ulazi se u pojedine odjele zgrade, a uz mramorne stepenice dolazi se na prvi kat. Tu su dvije dvorane: svečana dvorana s galerijom i mala dvorana u kojoj su se držale sjednice Gradskog vijeća. Gradnja je stajala 984.000 kruna.

Osim Gradskog poglavarstva imao je u ovoj zgradi neko vrijeme svoje prostorije i Okružni sud, kao i Bosansko-hercegovački sabor (1910–1914).

Prije je Gradsko poglavarstvo imalo svoje prostorije u Zildžiluku, a od 1886. pa do prelaza u novu Vijećnicu u Dženetića kući na Bistriku. Gradsko poglavarstvo preselilo se u novu zgradu u novembru 1894, a na svečan način predao je novu Vijećnicu Gradskom zastupstvu poglavar zemlje barun Apel (Appel) 20. aprila 1896. Za namještaj nove Vijećnice potrošeno je blizu 32.000 k.

Razne zgrade koje je izvela naša Općina od 1878. do kraja 1914. stajale su blizu 20 miliona kruna. Prvi svjetski rat omeo je Općinu u njenom radu i nastojanju oko razvitka našeg grada, ali kroz četrdeset godina njena opstanka pod tudinskom upravom učinila je ipak vrlo mnogo, a učinilo bi se još više da je Općinsko zastupstvo imalo širu samoupravu i da je u mnogim poslovima nije ometao vladin povjerenik. U novembru 1915. raspušteno je legalno zastupstvo i uveden komesarijat, pod kojim je naša Općina dočekala rasulo Monarhije i ujedinjenje Srba, Hrvata i Slovenaca u zajedničku državu.

⁶¹ Huršid ef. Terezinski je Poljak. Od 1873. služio je kod naše Općine kao mjernik, a od 1883. bio je zapovjednik vatrogasaca. Umro je 18. 1. 1904. u Sarajevu.

⁶² Aleksandar Vitek umro je u maju 1894. u Gracu u 42. godini života. U Bosni je proveo devet godina.

⁶³ Čiril Iveković službovao je u Sarajevu kao arhitekt kod Zemaljske vlade od 1890–1896. Gradio je zgradu Penzionog fonda kraj Vojne bolnice, obavio restauraciju Alipašine džamije na Koševi i projektirao perivoj na Ilidži.

⁶⁴ Lokalitet na lijevoj strani Miljacke.